

Shinon Red Boron

Shinon er en ung, canadisk virksomhed, der har specialiseret sig i dynamiske pick-up'er. I Europa er Shinon's japanske fremstillede konstruktioner forholdsvis ukendte i skrivende stund, men af annonceringen i diverse amerikanske magasiner fremgår det, at repertoiret omfatter fire modeller, af hvilke testudgaven med rød-lakeret aluminiumkrop er den fornemste. Den er forsynet med dobbelt-huller i hver side med gevind, så fastgørelsen sker med skruer ovenfra gennemhullet (-erne) i pick-up huset. Vejer samlet ca. 8 gram, og nåleeftergiveligheden er middelhøj.

Elektrisk måler den ret store korsformede spole godt 60 Ohm, og output er så højt, at det nærmer sig de mest tyste konstruktioner på markedet, som går under kategorien "High Output". Vor udgave af Shinon Red er med nålearm af bor, men på det amerikanske kontinent markedsføres også en version med safirstav, og den nøjes med et output på 1/5 af bor-varianten. For begge gælder det, at spoletråden er af iltfrit kobber (OFC), og di-amantspidsen er den ultrakrumme, japanske Micro Ridge, herhjemme bedst kendt fra Accuphase og Audio-Technica's topmodeller.

Afprøvning og lyttevurdering

Monteringen af Shinon Red skal være pinlig nøjagtig, for at dens højfrekvensgenskaber kan komme til deres ret. Men heldigvis medvirker den helt rektangulært formede underdel af kroppen til en sikker visuel kontrol via spejlbilledet i vinylfladen. Både forkanten og sidefladerne skal ifølge den engelsksprogede instruktion gå helt parallelt med spejlbilledets ditto, såfremt man vel at mærke vælger det anbefalede nåletryk på 1,7 gram. I vort tilfælde valgtes 2,2 gram som det nødvendige, for at klare alle sporingsparagrafferne, og det bevirkede naturligvis en yderligere bøjning på nålearmens vinkel, så tonearmen måtte hæves nogle grader.

Når denne VTA-justering er tilendebragt med henblik på den mest præcise og velintegrede gengivelse af de øverste overtoner med Micro Ridge nålespidsen, yder Shinon Red en meget acceptabel klangbalance og mange individuelle tonale kvaliteter. At man efter vort skøn ikke kan betegne klangen som værende helt neutral og homogen, skyldes første og fremmest en temmelig vægtig og let soner karakter over øvre basregister, og så modsætningsvis en lettere tilbageholdenhed over præsensområdet (ca. 2-6 kHz) ved impulsforarbejdningerne. Men den kritiske mellemtone, i dette tilfælde ca. 400 Hz-2 kHz, virker meget neutral, særdeles kontant og uhyre veldefineret. Allerøverste top er meget detaljeret og særdeles luftig, og dybbassen kontant og slagkraftig, omend ikke helt så stram som man kunne ønske sig det i visse sammenhæng. Tonal definition er i referenceklasse i diskanten, især fløjter gengives utroligt kontant, uanstrengt og "vægtløst". Men det kan knibe med at bevare kontrollen over de myriader af højfrekvensinformationer, når Shinon Red skal til at håndtere kraftige stryger-

sekvenser, idet violiner da ofte ledsages af en let piftende bivirkning, der dog aldrig når et omfang så det subjektivt nærmer sig decideret skingren. Og selv om "celloregisteret" som nævnt forekommer relativt kraftigt og sonort, så er der ingenlunde tale om klangfænomener som på nogen måde maskerer enkeltheder eller degraderer den tonale kontrast.

Sagt lidt firkantet er Shinon Red efter testeksemplæret at dømmes ikke helt mønstereksempel på tonal neutralitet og homogenitet, men den overser ikke nogen mikrodetaljer eller klangnuancer uanset signalets kompleksitet. Dens dynamiske formåen er upåklagelig. Transientgengivelsen er fremragende mod højfrekvensen - den degraderes ikke af nogen form for klokkeklangseffekt - hvorimod drønene på pauker og andet mere dybfrekvent slagtøj kan virke en smule langtrukne.

I et enkelt tilfælde viste det meget høje output fra Shinon Red sig at genere en ellers kompetent forforstærkers MC-indgang så meget, at dybbassen subjektivt antog en decideret opsvulmet og svampet karakter. Men løsningen viste sig her at være ligetil: med den pågældende forforstærkers lidt højere forstærkningsfaktor havde kombinationen med Shinon Red gennem MM-indgangen rigeligt output til at aktivere sluttrin og højttaler, og alle Shinon's ovennævnte dyder kom da helt til deres ret. Og dynamikken fejlede intet sammenlignet med en af vore High Output referencer, Boston MC-1 VdH, skønt sidstnævnte havde højere output.

Alle vore disponible forforstærkere til referencbrug bekræftede sidenhen Shinon Red's egnethed som High Output MC-pick-up i praksis, med det gennemgående indtryk, at foromtalt ekstra vægtighed og sonoritet i øvre bas afløstes af en mere stram karakter i området, og at tendensen til at pifte ved kraftige højfrekvenssignaler reduceredes til helt neglige værdier. Men kneb det dog med det disponible output via MM-indgangen på et typisk forstærkersæt som eksempelvis Tandberg 3018/3016 A, når de helt ineffektive Apogee Duetta båndhøjttalere blev spændt for. Til elektrostaterne levede Shinon Red tilstrækkeligt signal gennem MM-indgangen. Vi mangler at omtale stereoperspektivegenskaberne ved Shinon Red, som er et kapitel for sig. Et førstehåndsindtryk kan være, at der gengives ret fjernt og ekstra rummeligt, men med egnet specialmateriale til dybdekontrasten viser Shinon Red sig i realiteten at være uhyre afslørende for den anvendte mikrofonteknik. Nærmikrofonien bliver på sin side kynisk afsløret som værende ubrugelig med henblik på at tilvejebringe en virkelighedsillusion. Men er der modsætningsvis tale om en af de såkaldte audiophile-skiver med simpel brug af få mikrofoner, så fremtræder enkeltinstrumenterne i dybdeperspektivet på en ikke tidligere observeret måde. For garvede pladesamlere indenfor den klassiske genre er fænomenet lettest at beskrive: tænk på den rummeligt plastiske måde hvorpå de mest typiske Harmonia Mundi og Proprius indspilninger har opfanget instrumenterne på. Sådanne nogenlunde gengives alle få-mikrofonsoptagel-

ser med Shinon Red, dvs. med særlig fokus på den illuderede afstand fra instrument til lytter, og dog ikke specielt fjernt. Groft sagt simulerer Shinon Red på de bedre akustiske optagelser effekten fra specialmikrofoner med teltskopisk virkning: en klar fornemmelse af den reelle afstand til instrumenterne, men med en akustisk nærværelse og plasticitet, der normalt kun opleves på nært hold i det virkelige liv. Intet under, at agenter for de amerikanske Beveridge elektrostater (med de egenartede tele-spredelinser foran panelerne) på det næste har vist en forkærlighed for Shinon Red til at demonstrere rumvirkning med.

Madrigal Carnegie One

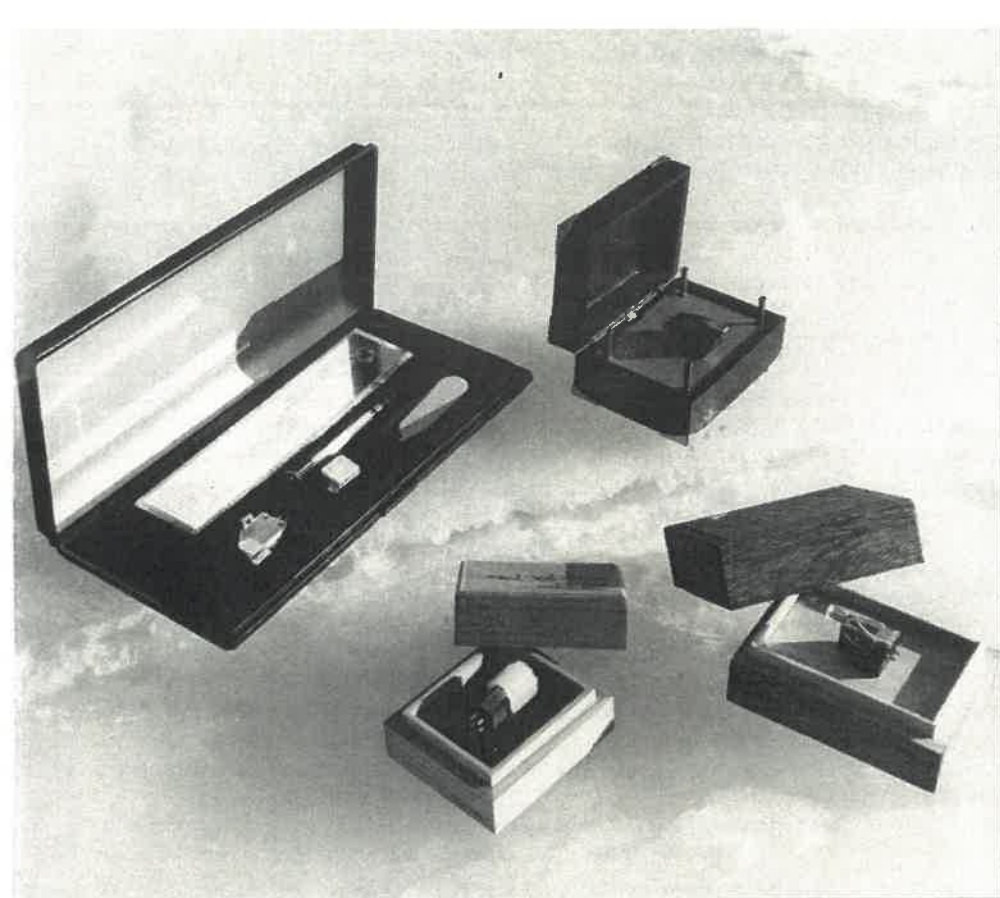
I en ganske kort introduktion, der har karakter af provisorisk brugsvejledning, fortælles det at produktet er blevet til på baggrund af to års forskning hos Madrigal, USA, i at tilvejebringe den kompromisløse rilleaftaster, og at den fabrikeres i Schweiz. Carnegie One er så ny, at den endnu ikke har været anmeldt i Europa - "high fidelity" kan vise sig at blive de første - men da der foreligger flere anmeldelser fra USA, går vi ud fra at der er tale om et eksemplar fra serieproduktionen, som LE-AB fra Sverige som skandinavisk agent har overladt os til test.

Af de amerikanske anmeldelser fremgår det, at den helt sorte, ret lave og aflange konstruktion indstøbt i en "overfrakke" af aluminium har en Ernst Benz som ophavsmand. Benz er også fader til de nyere MC'ere under varemærket Empire, hvis MC 1000 som topmodel er blevet til som resultat af et samarbejde mellem Benz og Van den Hul.

De medfølgende data fortæller, at nålearmen på Carnegie ONE er af beryllium, der er indfattet i en aluminiumkrans tæt på ankeret. Nålespidsen benævnes som Micro Edge Line Contact, men en visuel inspektion i mikroskopet bekræfter, at den minder endog meget stærkt om den Fritz Gyger FG 1, som findes på Ortofon MC 30 Super. Anbefalet minimumsbelastning opgives til 30 Ohm, så mon ikke generatorimpedansen ligger på omkring 20 Ohm. Output ligger på 0,28 mV/5cm/sek, hvilket er en smule højere end for MC 30 Super. Og den middelhøje nåleeftergivelighed resulterer i et anbefalet nåletryk på 1,5 til 1,8 gram. Carnegie ONE vejer ca. 6 1/2 gram.

Afprøvning og lyttevurdering

Monteringen af Carnegie ONE er besværliggjort af flere faktorer. Lad gå, at kærven i de to monteringshuller udelukker umiddelbar benyttelse af flere udmærkede pick-up huse fra eksempelvis Audio-Technica, Denon og Ortofon. Men kroppens temmelig aflange form, og en af uforklarlige årsager spejlvendt forbindelse ved de fire tilslutningspinde i forhold til den gældende standard for tonearme, gør det næsten umuligt at få plads til markedets bedste litsekabler til pick-up huse. Og den lave højde for Carnegie's krop kombine-

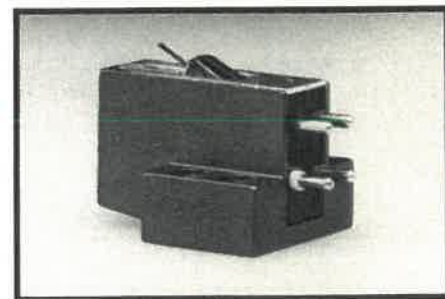
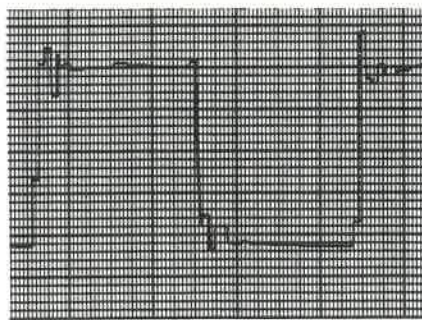
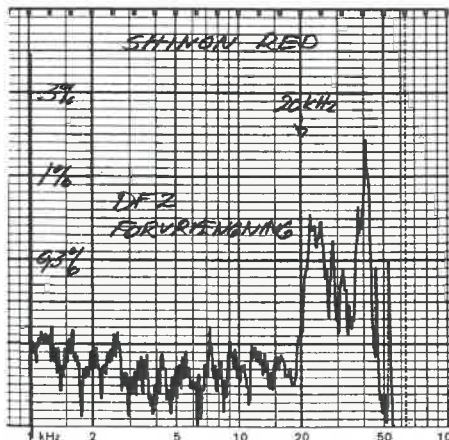
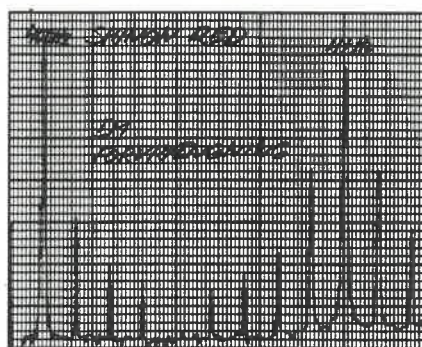
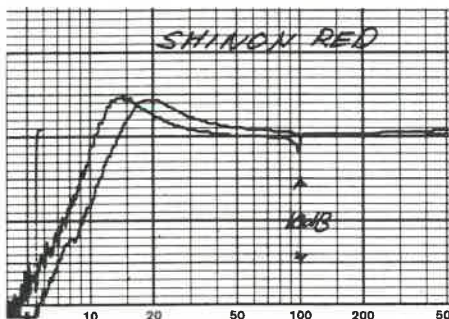
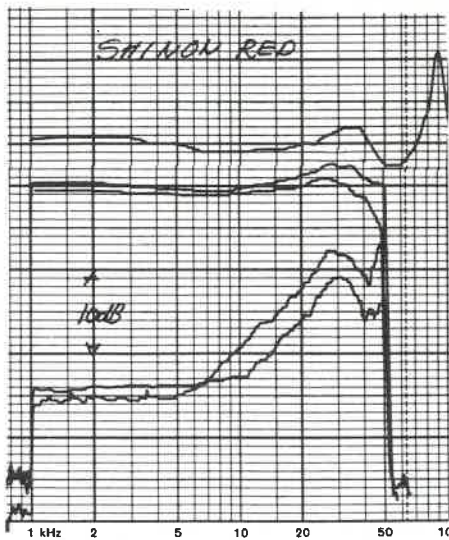
Vi afslutter testrækken af "high-end" MC-konstruktioner med fire eksemplarer.

Af K.S. Møller og Poul Ladegaard

ret med dens længde gør det helt umuligt at spænde den på plads i SME Series V armen, uden brug af et mellemlægsstykke - ellers kommer pluspinden for højre kanal til at berøre tonearmens underside og dermed forårsage brum. Det virker uforståeligt, at fabrikanterne slet ikke kan enes om visse standardmål for pick-up'er, og ærgerligt at Carnegie ONE afviger så meget fra gennemsnittet.

Men éngang installeret og justeret på plads - det vil bl.a. sige en del lavere højde for tonearmens vedkommende af hensyn til den vertikale sporingvinkel - så bød Carnegie ONE ikke på yderligere praktiske besværligheder i testperioden. Og den befandt sig efter lydr resultatet at dømme lige vel i alle vore disponible tonearme, skønt fabrikanten anbefaler de middelsvære og svære typer.

Hvad gengivelsen angår, lægger man lige fra starten mærke til to helt positive egenskaber ved denne frugt af amerikansk/schweizisk samarbejde. Skønt toppen ikke har helt den samme udstraktthed og finesse som Van den Hul MC 10, og heller ikke samme slagkraft eller tyngde under 60 Hz som eksempelvis Kiseki PHS eller begge Koetsu'erne, så fremstår den tonalt som den absolut mest objektive og homogene konstruktion testet til dato, samtidigt med at den udviser en impulsfasthed eller -præcision, der får alle konkurrenterne i denne testrunde til at virke let klingende eller

Shinon Red

Shinon har valgt at lade HF resonansen have en bue på ca. 2 dB ved 30 kHz. Men, målingen her gælder pladens yderriller, så i virkeligheden er kurven nok et godt kompromis, idet der jo som bekendt sker et tab i højfrekvensniveauet mod pladens centrum, når rilleudsvingene bliver kortere for samme frekvens.

Kanaladskillelsen er fin og bemærkelsesværdig fri for ujævnheder der kunne indikere interne refleksioner i pick-up'en.

I det grønne armrør på Mørch UP-4 ligger resonansen mellem 15 og 20 Hz. Det kan anbefales at prøve med en lidt tungere arm. Men, resonansen er så rimeligt dæmpet, at betoningen ved 20 Hz i det lette armrør er beskeden.

Ved 18 mN sporingskraft ses en IM forvrængning lidt dårligere end de bedste og kraftige niveauer over 20 kHz kan provokere DF2 forvrængning. De 2 dB hævnning i frekvensresponsen ved 30 kHz hævner sig i firkantkurven som et beskedent oversving på forkanten.

FLERE KVALITETER

sonore på en eller anden måde. Et amerikansk magasin talte i samme forbindelse om evnen til at forholde sig "helt tavst", hvor enhver anden konstruktion føjede et karakteristisk "støjfelt" til instrumenternes lyd.

For lyttepanelet kommer Carnegie ONE ikke mindst som en kærkommen topreference indenfor det tonale, fordi den repræsenterer et håndgribeligt redskab, hvormed andre konstruktioner kan blive bedømt fremover. Hidtil har vi måttet stole på vor erfaring og indsigt, og forestillet os en art idealklang deriveret ud fra indtrykket af lyden som den opleves ved koncerter, afvejet med de tekniske begrænsninger som naturbetinget må ligge i mekanisk analogreproduktion. På den baggrund har vi ofte bedømt diverse topkonstruktioner til at virke tonalt ikke helt homogene for øret, navnlig henover mellemtoneområdet, med en nedladende hovedrysten til følge fra den kommercielle repræsentants side, arrogant henviende til den i praksis linealrette frekvensgangskurve i området. I al (u)beskedenhed, så bevidner Carnegie ONE i praksis, at vi nok

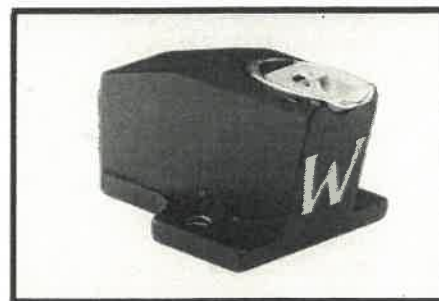
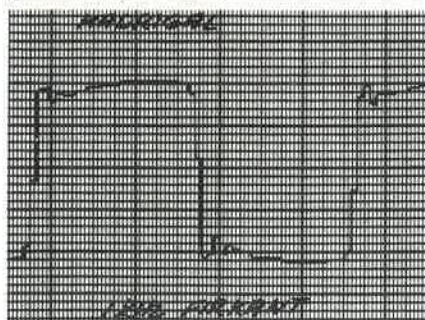
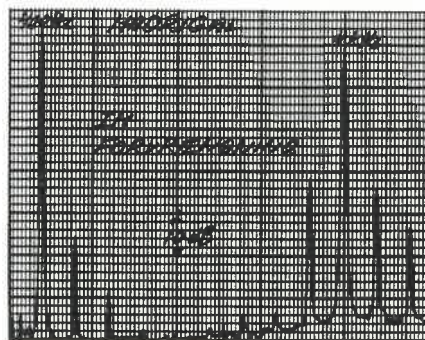
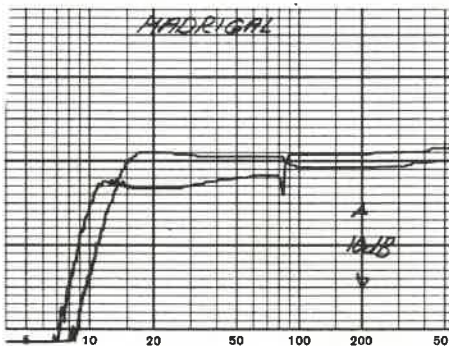
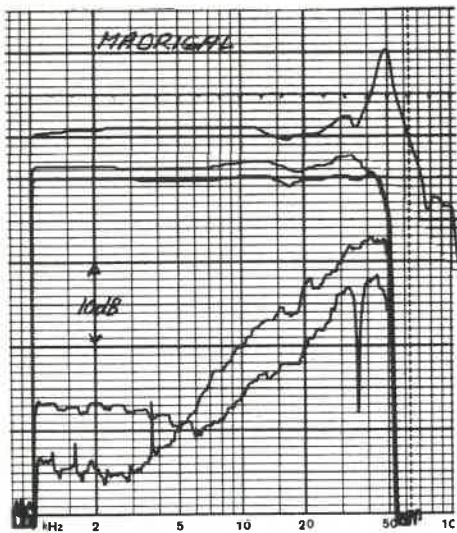
ikke som hævdet var plagede af suggestive overdrivelser, men snarere vurderede tæt på sandheden.

Udpenslet i mere specifikke iagttagelser, så gengiver Carnegie ONE violiner, fløjter, triangel og bækkene knapt så åbent og fjerlet som Van den Hul MC 10, men dog tonalt så velafbalanceret og detaljeret, at den er et førsteklasses monitorredskab til vurdering af eksempelvis indspilningskvaliteten. I mellemtonen gengives stemmer mere letgenkendelige for deres tonale leje, end vi er vant til, det samme gælder de komplekse træblæsere, og af slagøj virker ikke mindst pauker suverænt distinkte og integrerede i deres klangforløb. Og dybbassen er stram og detaljeret i enhver henseende, men altså knap så slagkraftig eller vægtig, som de bedste konkurrenter på området nævnt ovenfor.

Summa summarum den tonalt mest afbalancerede og nøgterne konstruktion hidtil, men hvad med stereobilledet m.m.? For at begynde med helhedsvirkningen, så er lydbilledet ikke helt så åbent eller transparent, som over VdH MC 10, Shinon Red eller Ortofon MC 30 Super. Stereobredden er upåklagelig og dybdekontrasten i og for sig også tydelig nok. Men man har ikke i samme grad fornemmelse af optagerummets ambience, som over Koetsu New Black Gold Line eller andre konkurrenter, der giver lytteren illusion af tilstedevæ-

relse ved musikoptagelsen. Det er ikke fordi der simuleres nogen form for akustisk trængsel de udøvende imellem, og selv ved kompleksiteter forbliver indtrykket af afstanden til de enkelte instrumenter helt intakt. Men man savner den opløsning og integration af direktelyden og rumrefleksionerne, der får instrumenterne til at fremtræde så utroligt plastisk med f.eks. Shinon Red over for mikrofonoptagelser. Carnegie ONE fokuserer med andre ord i højere grad på instrumenternes klangflader, som de manifesterer sig alene ved direktelyden i virkeligheden. Iblandt er tendensen set beskrevet som "stereoperspektivisk fremadrettet".

I dynamisk henseende må Carnegie ONE bøje sig i ærbødighed ikke kun overfor Koetsu New Black Gold Line, Shinon Red og VdH MC 10, men også Ortofon MC 30 Super. Til sammenligning virker Carnegie ONE relativt klemmt eller komprimeret ved lave signalniveauer, hvad der har en miniaturiserende effekt på instrumenterne. Direkte proportionalitet mellem en pick-up's output og dens dynamiske formåen synes hermed afkræftet, uden at vi dog har den fulde årsagsammenhæng på hånden. Men Carnegie ONE gør det i det mindste dynamisk overbevisende ved spidseffektværdierne, uden nogen hørbare tendenser til sonoritet, mudren eller klirren. Hertil medvirker formentlig bl.a. den

Madrigal

Bortset fra lidt kanalubalance er frekvensgangen særdeles flot, og testplademålingerne bekræftes helt til 40 kHz af accelerometerkurven.

Kanaladskillelsen er stor (25 dB) til 5 kHz og jævnt stigende derfra til 40 kHz men glat i sit forløb.

I lavfrekvensenden bemærkes at også Madrigal hører til den lille klub der mestrer at indbygge så meget intern dæmpning i nålearmsophænget, at armresonansen bliver perfekt dæmpet.

IM forvrængningen er særdeles beskeden relativt set og DF2 målingen viser kun baggrundsstøj. Det må herfra konkluderes at Madrigal ved 18 mN formår at spille bemærkelsesværdigt rent.

Firkantkurven er næsten perfekt - den bekræfter således den flotte frekvenskarakteristik.

upåklagelige sporing ved 1,5 grams nåletryk, som testeksemplaret mestrede. Ved højere nåletryk begyndte diskanten subjektivt at antage en mere klemt karakter.

Van den Hul MC 10

Den hollandske fysiker A.J. Van den Hul er velkendt i vide audio-kredse for sine avancerede nåleslibninger og modifikationer på bestående kvalitetspick-up'er, specielt EMT og Decca. Siden er jo diverse signalkabler kommet til i hans repertoire. Og senest er han så nedkommet med sin helt igennem egne MC-pick-up, model 10.

Så vidt vi er informeret er der tale om frugten af flere års arbejde med Empire's topmodel MC 1000, som Van den Hul udfærdigede i kommission for Ernest Benz, da denne købte Empire og overførte produktionen fra USA til Schweiz. I det ydre er de to næsten identiske, men MC 10 skal være håndsamllet, og med alle Van den Hul's raffinementer uden skelen til prisen.

Det forgyldte ydre skelet består af aluminiumsplader, der er skruet fast til indmaden og derpå limet i sammenføjeingerne. Nålearmen er den efterhånden velkendte boron/aluminiumskombination, og VdH 1 nålespiden i mi-

niatureudgave er limet direkte på en plan afsats for enden af boronstaven. Spolen er viklet med LC-OFC kobbertråd, og output skal ifølge Hi-Fi årbøgerne være 0,25 mV med generatorimpedansen ca. 10 Ohm. Compliance er middelhøj og samlet vægt på ca. 7 1/2 gram.

Van den Hul MC 10 kommer i et fornemt etui, hvori der også findes en adapter med spejl til korrekt montering. Også en mini-waterpas og specialskruetrækker medfølger, såvel som individuel frekvenskurve.

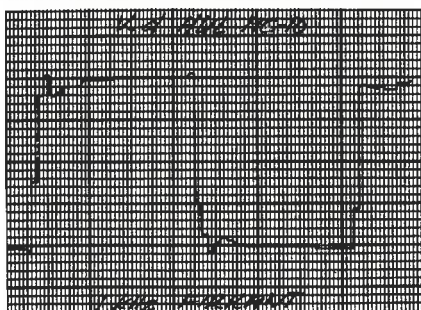
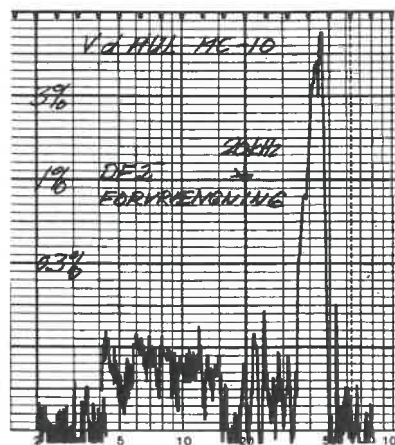
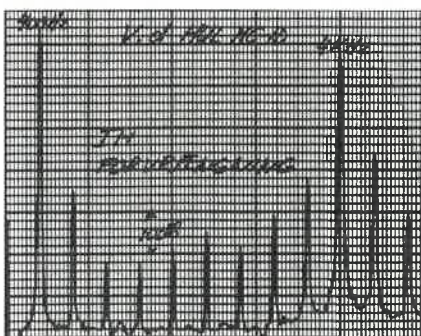
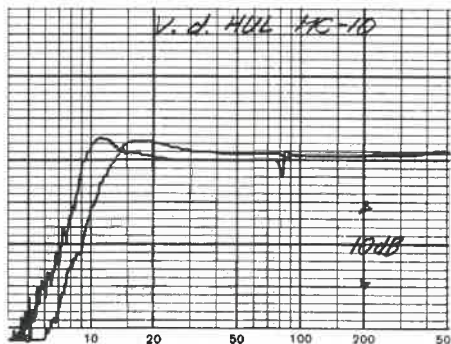
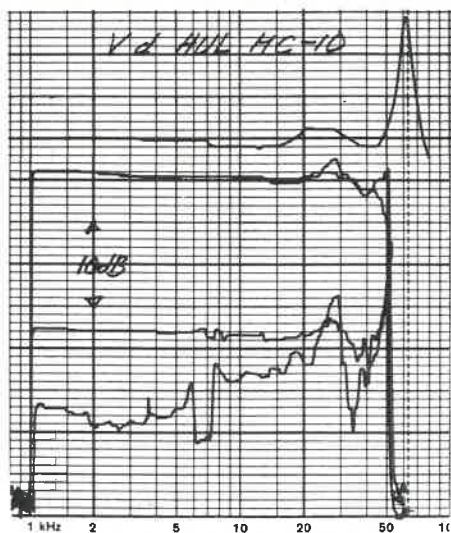
Afprøvning og lyttevurdering

Van den Hul MC 10 kræver pick-up hus med åbne monteringshuller, da skruerne igennem disse ovenfra og ned i kærven på monteringsbøjlen på MC 10. Dens fire signalpinde er som på Madrigal konstruktionen spejlvendt i forhold til gældende standard for tonearme, men da MC 10 er noget kortere end Carnegie ONE, skulle det næppe volde besvær med solide pick-up-hus-kabler ved monteringen. Efter en forholdsvis kort tilspilningsperiode, i hvilken der kunne spores enkelte tendenser til opstartmarkering, forekom Van den Hul MC 10 subjektivt at være helt glat opefter i frekvens, forbilledlig med "luft" og udstrakt-hed i diskanten. Mellemtoneområdet virkede uhyre kontant, kontrastrigt og homogent, medens der i dybtonen til stadighed sporedes

en mild form for opsvulmen, der dog ikke berørte de helt dybe frekvenser under 80 Hz. De blev gengivet forbilledlig stramt og kontant, uanset hvilken tonearm man brugte.

Den lidt opsvulmede karakter over frekvensområdet ca. 100-400 Hz gav undertiden anledning til synonymier som "opblødt" og "svampet", idet eksempelvis en cello klang fyldigere og rigere over MC 10, sammenlignet med Carnegie ONE. Men alle lyttedeltagerne var enige om at fænomenet i længden ikke forekom distraherende, da det subjektivt hverken handikappede impulspræcisionen eller maskerede detaljer i det pågældende område. Det kunne meget vel have vist sig at være et enkeltstående tilfælde, såfremt vi havde kunnet disponere over alternative eksemplarer af MC 10.

De dynamiske færdigheder er forbilledlige i enhver henseende, og transientforarbejdningen får ligeledes topkarakter. Ifølge "Hi-Fi Årbogen 87" skal den angivne meget hurtige stigtid gøre MC 10 uegnet til at blive aflyttet over passive step-up transformere. Det mener vi nu er en sandhed med modifikationer. Kombineret med god præcision ved impulsforarbejdningen i hele mellemtoneområdet giver den hurtige stigtid sig subjektivt tydeligst til kende ved hurtige takter med akustiske rollebesætninger, f.eks. i barok orkestermusik eller romantiske ballettravere. Der sy-

Van den Hul MC-10

Frekvensgangen er helt usædvanlig flad til 50 kHz og overensstemmelsen mellem testplade og accelerometerkurven perfekt. Evnen til troværdigt at trække højfrekvenssignaler ud af pladerillen begrænses ikke af nåleslibningen.

Som det kan forventes er firkantkurven også næsten fejlfri.

Kanalseparationen er ikke helt i balance - her har øjemålet ikke haft held til at ramme lodlinjen. Til gengæld bemærkes et usædvanligt vandret forløb med udeblivelse af den top der normalt markeres omkring nålearmsresonansen.

I basenden ses et næsten perfekt forløb - en velplaceret og veldæmpet afrulning under 10-15 Hz.

Der ses en del IM-forvrængning så det må anbefales at eksperimenterer med en lidt større sporingskraft end 20 mN som benyttet ved målingerne.

DF2 forvrængningskurven viser at kun højfrekvensindhold omkring 40-50 kHz kan frembringe ulinearitet.

FLERE KVALITETER

nes det rytmiske element i musikken klart at træde i forgrunden, når VdH MC 10 afløser eksempelvis en ældre Ortofon-MC, eller næsten alle magnetiske konstruktioner. Og gengivet via vore bedste disponible step-up transformere såsom f.eks. Cotter Mk.2, High-phonic HP-T7 og FR XF-1 M understregede testeksemplaret af Van den Hul MC 10 på linie med Kiseki PHS og Shinon Red stadig tydeligt det rytmiske islæt i musikken, i modsætning til Entre MC-9 og begge Koetsu'erne som de mindre attraktive just i denne disciplin. Men det er på den anden side klart, at teknisk forældede eller på den vis handicappede transformere – hvis de f.eks. lider under en vis opmagnetisering af kernen eller anden evt. forekommende jernmasse omkring spolevindingerne – ikke helt kan leve op til at reproducere Van den Hul konstruktionens villighed eller uanstreghed ved impulsopstarterne.

Om de stereofoniske egenskaber ved VdH MC 10 mener lyttepanelet samstemmende, at der ikke er noget negativt at anmærke. Dens helhedsbillede virker mere åben og rummeligt end tilfældet er med Madrigal Carnegie ONE, og transparensen er rekordhøj på linie med Shinon Red og Ortofon MC 30 Super. Med hensyn til at udanalysere optagerummets akustik og placere instrumenterne i dybden er VdH MC 10 lige så objektiv og suveræn, som Madrigal er det indenfor det tonale domæne. Vort testeksemplar af Van den Hul MC 10 klarede alle forhindringer i rillebugtningerne ved 1,6 grams nåletryk, og syntes at komme allerbedst til sin ret i den nye Mørch DP-6 tonearm. Det er et godt spørgsmål, om hvorvidt den relativt højt målte IM-forvrængning på testeksemplaren kan have haft korrelationer til vore indvendinger mod MC 10'eres gengivelse af "celloområdet", men et højere nåletryk end de benyttede 1,6 gram ændrede intet subjektivt ved sagerne.

Koetsu Rosewood Signature

Siden Sugano's udsøgte rilleaftastere under varemærket Koetsu blev kendte og accepterede verden over som en art eftertragtede kunstværker med adresse til de velbjærgede Hi-Fi fans, har der ofte hersket forvirring med hensyn til udvalget og produktion af disse kostbarheder. Hvad der for tiden synes at ligge fast er, at ud over økonomimodellen New Black Gold Line (testet i februar 87) serieproducerer Sugano & Co. en art de luxe model kld. Rosewood ("Red" i nogle engelsktalende lande), samt prestigeudgaven Onyx. Basalt er der tale om den samme konstruktion af indmaden, men de to dyre serier benytter finere,

ædlere materialer, uden at det nærmere bliver specificeret nogetsteds for offentligheden – Koetsu brochurer er os bekendt aldrig nogensinde blevet leveret af fabrik, kun strikket sammen på lokalt plan i de større lande.

En amerikansk, formentlig ikke længere kulant brochure fortæller, at man 'over there' desuden har kunnet erhverve mindre serier af både Rosewood og Onyx-varianterne med tilnavnet Sapphire, fordi de var udstyret med en safirnålearm, i stedet for den gennemgående version af boron indstøbt i en aluminiumskrans ved foden. Men brochuren giver ikke noget endeligt bud på, hvori Signature-varianterne af både Rosewood og Onyx skiller sig ud fra standardvarianterne. Og utallige er de gisninger, som audiojournalister har refereret eller improviseret med i deres fagpublikationer. Det mest kvalificerede gæt for os synes at være, at de enkelte bestanddele eller komponenter bliver selekteret under den grundige inspektion, og de bedste af dem går da til Signature-udgaverne, der så får en manuel fintrimning af de bevægelige dele oveni. Om ikke længere af mesteren selv, så dog efter hans anvisninger. At så Signature-varianterne derudover skulle begrunde deres 30-50% dyrere anskaffelsespris med at de skulle være tilspillet, når de forlader fintrimningsarbejdet, er for os mindre sandsynligt: en Onyx-Signature vi havde fat i for et par år siden var så stiv og ulinear i sin måde at fjedre på, at den skulle op på 3-4 grams nåletryk, og selv da ikke kunne spore ordentligt. Nålearmen og diamanten på vort testeksemplar af Koetsu Rosewood Sapphire er identisk med den på New Black versionen. Rosewood udgaven har som navnet antyder et ydre skelet af det fine træmateriale og vejer derfor noget mindre. Om generatorimpedansen og output kan vi kun sige, at Rosewood i praksis virker en anelse lavere i sin udgangsspænding, end den testede New Black Gold Line.

Afprøvning og lyttevurdering

Der kan på sin vis ikke herske tvivl om, at Rosewood Signature som helhed er den tonalt mere velafbalancerede af de to Koetsu modeller. Den temmelig varme, let fyldige klang på økonomimodellen er afløst af en forbilledlig nøgtern mellemtonereproduktion og tilsvarende helt ned til ca. 100 Hz i bassen.

Men når talen går på andre tonale kvaliteter, såsom især homogenitet, kan den bekostelige Koetsu konstruktion ikke frikendes for visse mindre heldige egenskaber navnlig på yderfløjene. For den dybe bunds vedkommende er New Black's fyldige og slagkraftige karakter afløst af en mere letvægtig, lidt markeret dybbas, der ikke stopper helt så præcist på Rosewood Signature ved eksempelvis drøje hug på kontrabasserne. Og mod toppen, der generelt er fin, glat og udstrakt, bemærkes en fra ca. 5 kHz tiltagende uvillighed eller manglende frigjorthed: på et kraftigt bækkenanslag er det som var overtonerne dynamisk blevet komprimeret en del. Også vendinger som "sky" eller "veg" blev brugt til at beskrive diskantreproduktionens karakter. Og endelig bemærkes efter længere tids brug af Rose-

wood Signature et ringere artikulationsformåen opefter i frekvens: hvor navnlig celli kommer meget klart og tydeligt frem for dagen, virker de lysere instrumenter generelt mindre veldefinerede i deres tonale struktur og lidt matte eller "grålige". Her synes Rosewood Signature ved direkte sammenligning en klasse under Van den Hul MC 10 eller Madrigal Carnegie ONE.

Det samlede stereobillede er på Rosewood Signature besnærende bredt og åbent, men mindre rummeligt i forhold til New Black. Dybdekontrasten fejler i og for sig ikke noget, men man har ikke på samme måde fornemmelsen af en veldefineret akustisk helhed placeret bag højtalerne, som med Koetsu's økonomiudgave. Lokalisationen af enkeltinstrumenterne er temmelig ens på de to Koetsu modeller, hvorimod transparensen er en streg bedre på New Black igen.

I henseende til dynamik og ekspansionsformåen er Koetsu Rosewood Signature som nævnt ikke helt overbevisende i højfrekvensen, medens resten af spektret klarer frisag. Selve transientforarbejdningen, dvs. alene spørgsmålet om opstart og overgang til tavshed, virker gennemgående pletfri, dybbassen lige undtaget.

Hvad sporingsegenskaber angår, klarede Rosewood Signature sig lidt bedre i praksis, idet den "kun" fordrede 2 1/2 grams nåletryk sammenlignet med 3 g for New Black. Selvom det udmærket harmonerer med lidt mere linearitet i fjedereffekten ved Rosewood's gummiophæng, tror vi ikke på den med at modellen skulle være tilspillet af fabrik. Dertil virker den ganske enkelt for kuet i højfrekvensen, omend heldigvis hverken krampagtig eller "grynet" som på ikke tilspillede eksemplarer af tidligere konstruktioner fra Kiseki og Accuphase bl.a.

Koetsu Rosewood Signature synes ikke at stille væsentlige krav til tonearmens stivhed eller dæmpning i praksis. Men den flere gange påpegede tilbageholdenhed i højfrekvensen favoriserer naturligvis tonearme med forkabling af sølvtråd eller kombinationer, der subjektivt plejer at dæmpe mindre i diskanten.

Konklusion

Shinon Red Boron er et meget spændende bekendtskab med rimeligt afbalanceret klang, meget høj tonal definition i mellemtone og diskant, og helt suverænt dynamisk formåen. Det spændende moment kan faktisk tages bogstaveligt, idet kombinationen af ovennævnte karakteristika, førstklassens mikrodetaljeopløsning (Micro Reach) og et suverænt åbent, transparent og 3-dimensionalt stereobillede tilsammen gør det nærmest utopisk, at musikaflytning med Shinon Red skulle forekomme kedsommelig på nogen måde. Rent praktisk kan Boron-varianten af Shinon Red vise sig at overstyre følsomme MC-indgange på flere forforstærkere, men da vil der som regel være output nok til at benytte MM-indgangen direkte, uden forringelse af lydquali-

TEST:

teten i øvrigt.

Frugten af det amerikansk-schweiziske samarbejde, Madrigal's Carnegie ONE, er et fund for puristisk indstillede audiofiler. Som en ener på markedet idag synes den at reproducere alle akustiske instrumenter helt fri for egenlyd, tilført biklang eller anden form for misfarvning. Den hører i udpræget grad til i gruppen af de anonymt fremtrædende, ikke selvforherligende rilleaftastere, der som ideelle monitorredskaber kraftigt fokuserer på optagelsernes kvalitet. Ved det fåtal af analoge audiofil-optagelser - under 1% af markedet idag - hvor alt tonalt er noget nær det perfekte, glemmer man med Carnegie ONE selve lyden og lytter til musikken. Til pop og gamle slagere indenfor alle genrer, hvor lidt sminken af originallyden oftest betragtes som et plus, kan den derimod virke for stram og kold, og uden temperament, og ved tju-bang musik med store besætninger savnes undertiden konkurrenternes dynamiske kontraster. Van den Hul's første angiveligt helt egne, håndsamlende MC-konstruktion illustrerer gennem sin eksemplariske højfrekvensreproduktion tydeligere end nogen anden pick-up vi kender, hvor langt analogreproduktion af akustiske instrumenter den dag i dag stadig er foran CD-digitalteknikken i denne disciplin. At skifte fra f.eks. Tandberg TCP 3015A til

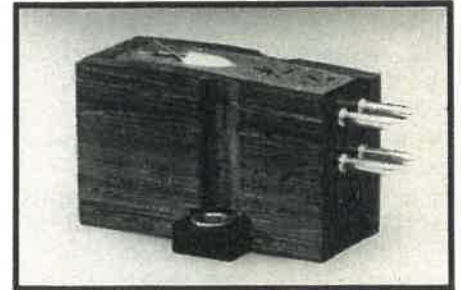
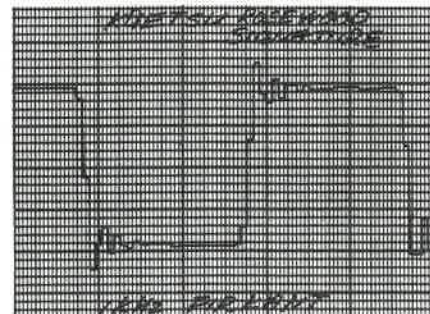
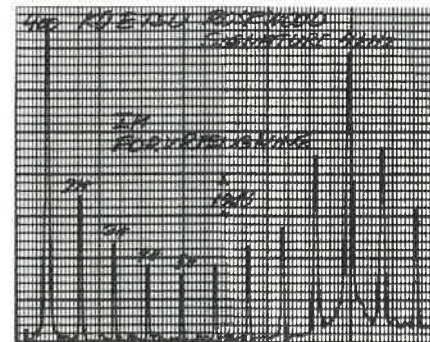
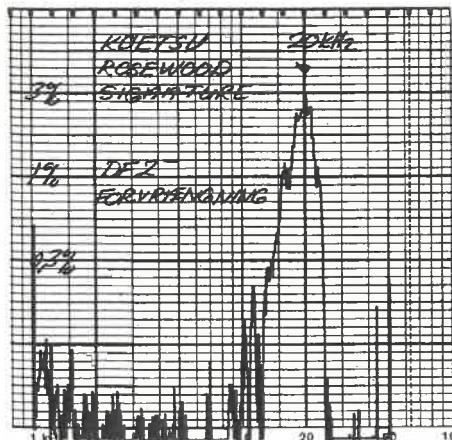
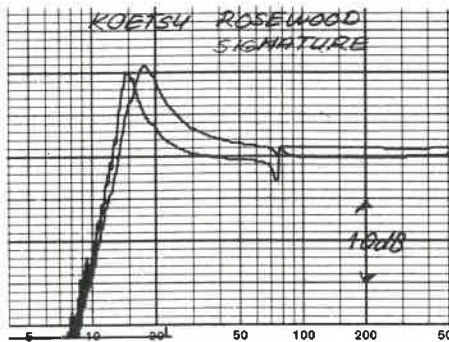
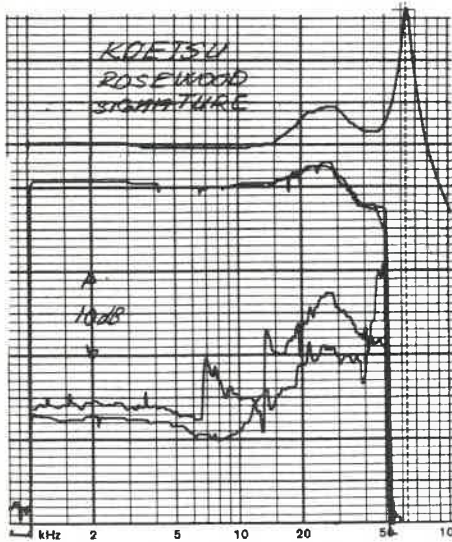
Van den Hul MC 10 over en prima optagelse af en strygekvartet, opleves af et kritisk gehør omtrent som overgangen fra en typisk domediskant til gengivelsen med et ægte coronaplasmadiskant. Derudover er VdH 10 sjældent alsidig med hensyn til diverse musikgenrer og rollebesætninger. Havde det ikke været for testeksemplarets lettere opsvulmen af klangen i øvre basregister, ville vi formentlig have udpeget denne rent europæiske konstruktion til vor øjeblikkelige favorit uanset pris. Nu er det ligesom man spørger, hva' mæ' Madrigal's tonale færdigheder kombineret med Van den Hul's dynamiske og stereoperspektiviske formåen i een og samme pick-up? Sugano & Co's tilsvarende individuelt finttrimmede Signature-version af Koetsu Rosewood udmærker sig primært ved at være den totalt mest velafbalancerede Koetsu-konstruktion til dato, parret med disses ofte højt værdsatte kombination af fin, blød top, meget åbent stereobillede, og slagkraftig dybde. Denne becostelige Koetsu Rosewood Signature er i og for sig en meget alsidig og kompetent rilleaftaster, nem at leve med i enhver henseende. Men vi skønner at ekstraprisen for Sugano's autograf og hvad der hermed følger, er for høj i forhold til, hvad samme fabriksteam har tilvejebragt i den mere samlebåndsprægede New Black Gold Line. ■

Navn og typebetegnelse: Shinon Red Boron
Fabrikation: Shinon, Canada/Japan
Distribution: Matrix
Cirkapris: kr. 7.500

Navn og typebetegnelse: Madrigal Carnegie ONE
Fabrikation: Madrigal, USA/Schweiz
Distribution: Leab, Sverige
Cirkapris: kr. 8.000

Navn og typebetegnelse: V. d. Hul MC 10
Fabrikation: V. d. Hul, Holland/Schweiz
Cirkapris: kr. 8.000

Navn og typebetegnelse: Koetsu Rosewood Signature
Fabrikation: Koetsu, Japan
Distribution: Glotta, Sverige
Cirkapris: kr. 13.000

Koetsu Rosewood Signature

Et fint og tæt parløb mellem kanalerne udmærker højfrekvensenden. Men, en række småhak antyder at alt måske ikke er helt under kontrol. Fortolkningen af udsvingene i kanalseparationen siger: flexninger og resonanser. Kan det måske skyldes "Rosentræet" med dets mindre masse end Koetsu New Black's metalhus?

I kurvernes øvrige generelle forløb genfindes de familiære træk.

Det gælder den særdeles lave eftergiveness der kræver over de 30 mN (som vi har fundet det forsvarligt at afprøve ved) i spingskraft.

Da egenvægten i "Rosewood" er beskedent må der et ekstra tungt armrør til at sikre en optimal armresonans. Som den er målt, her er der en uacceptabel hævnning ind i det hørbare område. Det, forstærket af en (total?) mangel på indre dæmpning i nålearmsophæng.

Både DF 2 og IM forvrængningen viser dårligere resultater end gennemsnittet i testrækken.